

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 371/04-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. L., CSc., a JUDr. M. L., obaja bytom B., zastúpených advokátkou JUDr. M. H., B., ktorou namietali porušenie čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie ich základných práv podľa čl. 19, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a 2 druhej vety a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4 ZPZ 5255/Sro/2000 a 16 C 133/00 a porušenie čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 19, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a 2 druhej vety Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 152/01, 17 Nc 15/01, 25 Cob 290/01 a 28 Cb 75/00 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 190/02, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. L., CSc., a JUDr. M. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. apríla 2003 doručená sťažnosť Ing. F. L., CSc. (ďalej len „sťažovateľ“), a JUDr. M. L. (ďalej len

„sťažovateľka“ - obaja spolu ďalej len „sťažovatelia“), v ktorej namietali porušenie čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie ich základných práv podľa čl. 19, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a 2 druhej vety a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 ZPZ 5255/Sro/2000 a 16 C 133/00 a porušenie čl. 152 ods. 4 ústavy a základných práv podľa čl. 19, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a 2 druhej vety ústavy postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 152/01, 17 Nc 15/01, 25 Cob 290/01 a 28 Cb 75/00 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 190/02.

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd vydal „rozsudok“:

1. Konaniami B. č. z.: 4, ZPZ.: 5255/Sro/2000, Spis. zn.: Sro 9031/B, a 16 C 133/00 Okresný súd v Bratislave I porušil právo navrhovateľa podľa čl. 2, ods. 2, čl. 12, ods. 1, čl. 19 a čl. 20, ods.(1) a ods. (4) zák. č. 460/1992 Zb., ako i čl. 46, ods. 1 a ods. 2, druhá veta, čl. 48, ods. 2 a čl. 152, ods. 4 cit. zákona.

2. Konaniami 17 Co 152/01, 17 Nc 15/01, 25 Cob 290/01 a 28 Cb 75/00 Krajský súd v Bratislave porušil právo navrhovateľa podľa, čl. 19 a čl. 20, ods. (1) a ods. (4) zák. č. 460/1992 Zb., ako i čl. 46, ods. 1 a ods. 2 druhá veta a čl. 152 ods. 4 cit. zákona.

3. Konaním 5 Obo 190/02 Najvyšší súd porušil právo navrhovateľa podľa čl. 19 a čl. 20, ods. (1) a ods. (4) zák. č. 460/1992 Zb., ako i čl. 46, ods. 1 a ods. 2, druhá veta a čl. 152 ods. 4 cit. zákona.

4. Uznesenie Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I B. č. z.: 4, ZPZ.: 5255/Sro/2000, Spis. zn.: Sro 9031/B z 16. 07. 2000 je od počiatku neplatné a z toho dôvodu sa zrušuje“.

Sťažovatelia uviedli:

„V súčasnosti a nepretržite od 17. 08. 2000 dodnes preto OR OS BA I zverejňuje napriek nášmu opakovane podanému písomnému nesúhlasu všeobecne prístupnú nepravdivú informáciu o tom, že v našom rodinnom dome sídli spoločnosť vedená Ing. O.. Vedenie tejto spoločnosti údajný konateľ zahájil používaním súkromných bezpečnostných

služieb a táto nová skutočnosť zásadne ovplyvnila náš vzťah k väčšinovému spoločníkovi spoločnosti, ktorého sme do toho času považovali za solídneho partnera. Po následných zvláštnych úkonoch v daňovej oblasti, ktoré v súčasnosti preveruje úrad daňového preverovania, je od r. 2002 všeobecne známe, že ide o spoločnosť, ktorej väčšinový spoločník, BLOCK, a. s., sa finančne angažoval v príprave vraždy novinárky S. v kauze K. S. v Českej republike.

Takýmto nepravdivým zverejňovaním je porušené naše právo podľa čl. 19 a čl. 20, ods. 1 a ods. 4 zák. č. 460/1992 Zb. Súdy svojím postupom popísaným v ods. I. - VI. porušili naše právo podľa čl. 46, ods. 1 Ústavy SR na prístup k právu a na nestranné konanie pred súdom. Hoci čl. 46, ods. 3. Ústavy SR možnosť nápravy súdnych rozhodnutí výslovne predpokladá, tvrdením o nemožnosti priznať nám postavenie účastníka konania vo veci Obchodného registra, o nemožnosti napraviť napadnuté rozhodnutie súdu, faktickým konaním v rozpore so zákonom a i nečinnosťou, platnosť tohoto ustanovenia popreli. Odmietnutím povinnosti vykonávať súdnu moc v otázke nášho vlastníckeho práva súdy porušili naše právo podľa druhej vety čl. 46, ods. 2 Ústavy SR. Týmto spôsobom nám postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. (...)

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o zastavení konania pre nedostatok procesnej podmienky, ak záver súdu o tejto otázke nie je správny a konanie v skutočnosti nedostatkom podmienky konania netrpí.

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, družstevných, ako aj z obchodných vzťahov (vrátane podnikateľských a hospodárskych vzťahov), pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O. s. p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 2 O. s. p.). Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu (§ 104 ods. 1 veta druhá pred bodkočiarkou O. s. p.).

Citované ustanovenie § 7 ods. 1, 2 O. s. p. vymedzuje právomoc súdov, t. j. rozsah činností, ktorých realizácia je právom aj povinnosťou súdov. Pri pochybnostiach o právomoci súdu treba toto ustanovenie vykladať v súvislosti s citovaným ustanovením § 104 ods. 1 veta druhá pred bodkočiarkou O. s. p., ktoré vôbec nepredpokladá, aby súd zastavil konanie pre nedostatok právomoci a zároveň nerozhodol o postúpení veci inému orgánu z dôvodu, že nie je daná právomoc ani žiadneho iného orgánu na jej prejednanie a rozhodnutie. V uznesení o zastavení konania pre nedostatok právomoci je súd povinný rozhodnúť, ktorému orgánu sa vec postupuje (výnimkou je právomoc cudzozemského orgánu). Z uvedeného možno vyvodit', že pokiaľ súd pri skúmaní procesných podmienok konania dospeje k záveru, že nie je daná jeho právomoc na konanie vo veci v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1, 2 O. s. p. a nie je daná ani právomoc iného orgánu na jej prejednanie a rozhodnutie, potom rešpektujúc zároveň čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou, nemôže konanie pre tento nedostatok zastaviť, ale otázku právomoci musí riešiť pozitívne, vo svoj prospech, teda vec musí prejednať sám. Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky totiž zakotvuje právo na súdnu ochranu ako základné ľudské právo, obsahom ktorého je možnosť každého domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Právo na súdnu ochranu súvisí so zásadou zákazu denegatio iustitiae, spočívajúcej v tom, že súd je povinný vykonávať súdnictvo. Súd nemôže odmietnuť výkon súdnictva s odôvodnením, že predmetný spoločenský vzťah nie je upravený právnym predpisom. (...)

Právny rozbor podľa bodu VIII. vykonal Najvyšší súd SR v zdôvodnení rozhodnutia v konaní 5 Cdo 102/01. Citovaný rozsudok je dôkazom porušenia nášho ústavného práva podľa čl. 12, ods. 1 Ústavy SR na rovnosť ľudí v dôstojnosti a právach, pretože tento právny rozbor súdy vykonali v prospech svojho kolegu, nám však právo získať rovnaké stanovisko v totožnej právnej otázke postupom popísaným v bode IV. a V. odmietli. (...)

Rovnako i postupom podľa bodu VI. nášho návrhu nám súdy odňali možnosť konať pred súdom. Tvrdením o uplynutí prekluzívnej lehoty na uplatnenie práva, či lehoty na podanie odvolania možno rozhodnúť spor jedine v prípade, že jeho predmetom nie

je absolútna neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 O. z.. Absolútna neplatnosť nenastáva až vyslovením neplatnosti rozsudkom, ale pôsobí ex tunc, súd ju v rozsudku len konštatuje a neplatnou je od počiatku. Absolútno neplatný právny úkon nebol nikdy platný a toto konštatovanie je súd povinný vysloviť vtedy, kedy bol o takéto určenie požiadany a nie len do troch mesiacov odo dňa, kedy bol absolútno neplatný právny úkon vykonaný, či v deň vydania uznesenia, voči ktorému sa jediný, komu bolo priznané postavenie účastníka konania, vzdal odvolania. S ohľadom na nepremlčateľnosť vlastníckeho práva nemožno zakonzervovať existujúci bezprávny stav s odôvodnením, že takýto stav trval už tri mesiace pred podaním návrhu na súdne konanie, či v deň vykonania úkonu súdom. Naše právo nakladať s našim vlastníctvom je absolútno a je nezávislé na každej moci, i na moci súdnej, ktorá nezákonnej žiadosti o založenie bezprávneho stavu vyhovel.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že vlastníctvom alebo vlastníckym právom treba rozumieť právo ovládať vec, najmä ju držať, užívať, požívať a nakladať s ňou vlastnou mocou, ktorá nie je závislá od žiadnej inej moci kohokoľvek k tej istej veci. Pod pojmom nakladať s vecou treba rozumieť oprávnenie vlastníka disponovať s predmetom vlastníctva.

Vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje, najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje (§ 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Z ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Citované zákonné ustanovenie má zásadný aplikačný a interpretačný význam pre výkon subjektívnych občianskych práv.

I v prípade, že by bolo pravdivé tvrdenie súdov, že navrhovateľ v I. rade skutočne nedodržel lehotu na uplatnenie práva, táto okolnosť je pre rozhodnutie v merite veci irelevantná. Obchodný zákonník v § 131, ods. 1 stanovuje prekluzívnu lehotu na uplatnenie práva bez toho, aby výslovne definoval relatívnu neplatnosť práv uplatňovaných podľa tohoto ustanovenia. To však nevylučuje všeobecné právo účastníka právneho úkonu vykonaného valným zhromaždením, dovolať sa absolútnej neplatnosti právneho úkonu

podľa Občianskeho zákonníka, ktorý je základnou právnou normou spoločnosti, a pri ktorej lehota na uplatnenie práva neexistuje. Pri stanovení prekluzívnej lehoty cit. zák. ustanovenie očividne nepredpokladalo, že valné zhromaždenie spoločnosti má vôbec k dispozícii teoretickú možnosť na to, aby vykonal absolútne neplatný právny úkon a už vôbec nie taký, ktorý sa týka nepremlčateľných základných práv a slobôd občanov.

Prekluzívna trojmesačná musí byť rovnako prelomená i ústavnou povinnosťou súdov prejednať vec, pokiaľ sa týka vlastníckeho práva.

Podľa § 100, ods. 2 Občianskeho zákonníka sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.“

II.

Stav konaní pred všeobecnými súdmi

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností zistil:

Do 28. júla 2000 bol sťažovateľ spoločníkom a konateľom spoločnosti, keď bol rozhodnutím jej valného zhromaždenia odvolaný z tejto funkcie.

Uznesením sp. zn. 4 ZPZ 5255/Sro/2000 z 15. augusta 2000 okresný súd vykonal zmeny zápisu v obchodnom registri. V konaní sťažovateľovi nebolo priznané postavenie účastníka konania ani na základe skutočností, že je „*spolumajiteľom spoločnosti*“.

Ďalší postup sťažovateľa a napádaných všeobecných súdov:

Sťažovateľ ako konateľ spoločnosti doručil 18. augusta 2000 okresnému súdu žiadosť o výmaz sídla spoločnosti na adrese rodinného domu vo vlastníctve sťažovateľa. Dňa 7. septembra 2000 sťažovateľ doručil okresnému súdu „*Návrh na určenie neplatnosti uznesenia Okresného súdu Bratislava I, B. č. z.: 4, ZPZ.: 5255/Sro/2000, Spis. zn.: Sro 9031/B z 15. augusta 2000*“ a 2. novembra 2000 žiadosť o výmaz sídla spoločnosti.

Okresný súd uznesením sp. zn. 16 C 133/00 z 25. januára 2001 konanie o návrhu zastavil s odôvodnením, že „(...) *nie je daná právomoc súdu určiť platnosť či neplatnosť rozhodnutí súdov*“. Sťažovateľ sa proti tomuto uzneseniu odvolal; krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 152/01, 17 Nc 15/01 z 26. apríla 2001 rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Uznesenie okresného súdu z 25. januára 2001 v spojení s uznesením krajského súdu z 26. apríla 2001 nadobudlo právoplatnosť 16. augusta 2001.

Sťažovateľ napriek poučeniu krajského súdu v uznesení z 26. apríla 2001 „*Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie*“ podal 16. júla 2001 proti nemu odvolanie. Krajský súd uznesením sp. zn. 25 Cob 290/01 z 31. októbra 2001 rozhodol tak, že odvolanie ako oneskorene podané odmietol. V odôvodnení citovaného uznesenia krajský súd uviedol: „(...) *podľa § 204 ods. 1 OSP odvolanie sa podáva do pätnástich dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Napadnuté rozhodnutie bolo navrhovateľovi doručené dňa 16. 8. 2000 a tento sa vzdal odvolania. Uznesenie preto nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 8. 2000.*“ V poučení uznesenia je uvedené: „*Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.*“ Sťažovateľ doručil 21. decembra 2001 okresnému súdu dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 31. októbra 2001, ktoré podľa sťažovateľa nebolo doručené dovolaciemu súdu, a v predmetnej veci sa podľa neho nekoná.

Dňa 13. novembra 2000 sťažovateľ doručil krajskému súdu podanie označené ako „*Návrh na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti BLOCK SLOVAKIA, spol. s r. o. z 28. 7. 2000*“. Dňa 21. marca 2002 krajský súd rozsudkom sp. zn. 28 Cb 75/00 rozhodol tak, že návrh zamietol ako podaný oneskorene. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že „*každý spoločník, konateľ (...) môže podať návrh na súd na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ak je v rozpore so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo stanovami. (...) Toto právo však zanikne, ak ho oprávnená osoba neuplatní do troch mesiacov od prijatia uznesenia valného zhromaždenia (...). Súd mal preukázané, že navrhovateľ v lehote 3 mesiacov od konania valného zhromaždenia, na ktorom bolo prijaté uznesenie o jeho odvolaní z funkcie konateľa spoločnosti, nepodal návrh na vyhlásenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia a preto návrh zamietol*“.

Sťažovateľ 17. mája 2002 doručil krajskému súdu odvolanie proti tomuto rozsudku krajského súdu. Ústavný súd na najvyššom súde zistil, že rozsudkom sp. zn. 5 Obo 190/02 z 25. marca 2003 bol napadnutý rozsudok krajského súdu z 21. marca 2002 potvrdený ako vecne správny.

III.

Východiská na rozhodovanie

1. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach, ako aj ich zákonom predpísané náležitosti sú upravené v ustanoveniach § 20 ods. 1 a § 49 až 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona skúmal, či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

2. V súvislosti s odmietnutím sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podanej proti všeobecnému súdu ústavný súd zastáva názor, že o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti podľa konštantnej judikatúry pôjde vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, prípadne z dôvodov, ktoré spočívajú v osobitnostiach konania (druhu civilného procesu) pred všeobecným súdom. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považuje ústavný súd takú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 74/02).

3. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Základné právo na súdnu ochranu sa v celom rozsahu uplatnilo aj pre sťažovateľa, ktorý sa ako žalobca domáhal ochrany v súdnom konaní návrhom na určenie neplatnosti uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 ZPZ 5255/Sro/2000. Výsledkom bol jeho procesný neúspech v konaniach pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom a napokon zamietnuté bolo aj jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu.

Ústavný súd zdôrazňuje, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je právo účastníka konania na úspech s jeho procesným úkonom, v tomto prípade s dovolaním, a do obsahu tohto základného práva nepatrí ani právo na akceptovanie právneho názoru sťažovateľa na skutkový stav zistený v konaní pred všeobecným súdom.

4. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej

miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Nárok, ktorý uplatňoval sťažovateľ a ktorý súvisel s jeho vlastníctvom obchodného podielu v spoločnosti, patrí nepochybne do obsahu pojmu majetok. Je to však nárok, ktorému ochranu (alebo proti ktorého uplatneniu) poskytujú podľa čl. 142 ods. 1 ústavy a § 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) všeobecné súdy, pretože ide o súkromnoprávny nárok majúci základ v záväzkovom vzťahu, v spoločenskej zmluve medzi účastníkmi.

V tomto vzťahu porušuje vlastnícke právo alebo právo vlastníť majetok ten subjekt, ktorý neplní svoje zákonné alebo zmluvne prevzaté povinnosti. Preto nie je možné, aby sa všeobecný súd považoval za primárneho porušovateľa základného práva vlastníť majetok len z dôvodu, že do jeho právomoci patrí rozhodovanie o veciach súvisiacich s ochranou postavenia spoločníka obchodnej spoločnosti a jeho rozhodnutie nie je v súlade s právnym názorom účastníka konania (sťažovateľa). Všeobecný súd by mohol byť len vtedy porušovateľom tohto základného práva hmotného obsahu, ak by postupoval v konaní tak, že by to znamenalo porušenie ústavných princípov spravodlivého procesu. Inak jeho postup a rozhodnutie nemožno dávať do spojitosti s porušením základného práva vlastníť majetok.

Rovnaký názor ústavného súdu platí aj vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 19 ods. 1 ústavy (II. ÚS 54/02).

5. Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní obyčajných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Ústavnou kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy,

ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj I. ÚS 20/03, IV. ÚS 43/04). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov a postupom, ktorý im predchádzal. V takom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Zjavná neopodstatnenosť teda znamená, že už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistí žiadnu reálnu možnosť porušenia základného práva alebo základnej slobody napadnutým rozhodnutím, prípadne postupmi, ktoré im predchádzali v konaní pred orgánmi verejnej moci, osobitne v konaní pred všeobecnými súdmi.

IV.

Rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľky

Základným predpokladom na uplatnenie ochrany podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že ochrana sa domáha, ak sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu všeobecného súdu, účastník konania. Účastníkom konania je osoba, ktorá sa stala účastníkom konania zákonom predpísaným a predvídaným spôsobom. Takýmto spôsobom môže byť podanie návrhu alebo žaloby alebo ak proti osobe bola podaná žaloba alebo podaný návrh na začatie konania, prípadne ak sa osoba stala účastníkom konania iným spôsobom, napríklad na základe úkonu súdu podľa § 94 ods. 1 OSP alebo rozhodnutím o zámene či zmene účastníkov konania podľa § 92 OSP. Ak sa sťažovateľ nestal účastníkom konania zákonom určeným spôsobom, potom sa nemôže domáhať ani ochrany pred porušovaním jeho základných práv a slobôd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy proti všeobecnému súdu v konkrétnom konaní pred takým súdom. Podanie sťažnosti takou osobou je preto podanie sťažnosti zjavne neoprávnenou osobou.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľka nebola účastníčkou namietaných konaní vedených na okresnom súde pod sp. zn. 4 ZPZ 5255/Sro/2000 a 16 C 133/00, na krajskom súde pod sp. zn. 17 Co 152/01, 17 Nc 15/01, 28 Cb 75/00 a 25 Cob 290/01 a ani konania vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Obo 190/02. Na záver o jej účastníctve v týchto konaniach nestačí tvrdenie o vecnom súvise sťažovateľky a obchodnej spoločnosti. Preto sťažnosť v časti vo vzťahu k sťažovateľke odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V.

***Konanie o neplatnosti uznesenia registrového súdu sp. zn. 4 ZPZ 5255/Sro/2000
z 15. augusta 2000***

V sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a porušenie jeho základných práv podľa čl. 19, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a ods. 2 druhej vety a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutím okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 133/00 a porušenie základných práv podľa čl. 19, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a 2 druhej vety uznesením krajského súdu z 26. apríla 2001 sp. zn. 17 Co 152/01, 17 Nc 15/01.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa na okresnom súde v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 133/00 domáhal určenia neplatnosti uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 ZPZ 5255/Sro/2000 z 15. augusta 2000. Okresný súd uznesením z 25. januára 2001 sp. zn. 16 C 133/00 konanie o tomto návrhu zastavil s odôvodnením, že „(...) nemá právomoc rozhodnúť o platnosti či neplatnosti právoplatných rozhodnutí súdov“. Sťažovateľ sa proti tomuto uzneseniu odvolal, o odvolaní rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 152/01, 17 Nc 15/01 z 26. apríla 2001 tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Uznesenie okresného súdu sp. zn. 16 C 133/00 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 17 Co 152/01, 17 Nc 15/01 z 26. apríla 2001 nadobudlo právoplatnosť 9. júla 2001.

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je totiž jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nedovoľuje zákon o ústavnom súde žiadne výnimky ani odpustenie dodržania tejto lehoty.

Preto ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V.

Konanie vo veci registrového súdu sp. zn. 4 ZPZ 5255/Sro/2000

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ z dôvodu porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a základných práv podľa čl. 19, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a ods. 2 druhej vety ústavy žiada uznesenie obchodného registra sp. zn. 4 ZPZ 5255/Sro/2000 z 15. augusta 2000 zrušiť z dôvodu, že od počiatku je neplatné.

Ústavný súd z obsahu príloh sťažnosti zistil, že uznesenie okresného súdu 4 ZPZ 5255/Sro/2000 z 15. augusta 2000 nadobudlo právoplatnosť 16. augusta 2000. Napriek tomu sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu obchodného registra okresného súdu sp. zn. 4 ZPZ 5255/Sro/2000, ktorým sa rozhodlo o zápise zmien v obchodnom registri spoločnosti. Krajský súd uznesením sp. zn. 25Cob 290/01 z 31. októbra 2001 odvolanie ako oneskorene podané odmietol.

Preto ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

VI.

Konanie o neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti z 28. júla 2000 (rozsudok krajského súdu sp. zn. 28 Cb 75/00 a rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 190/02)

Z obsahu sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie čl. 152 ods. 4 ústavy a základných práv podľa čl. 19, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a ods. 2 druhej vety ústavy konaním a rozhodnutím krajského súdu vedeným pod sp. zn. 28 Cb 75/00 v spojení s konaním a rozhodnutím najvyššieho súdu vedeným pod sp. zn. 5 Obo 190/02.

Dňa 13. novembra 2000 sťažovateľ doručil krajskému súdu návrh na začatie konanie označený ako „*Návrh na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti BLOCK SLOVAKIA, spol. s r. o. z 28. 7. 2000*“. Dňa 21. marca 2002 krajský súd rozsudkom sp. zn. 28 Cb 75/00 rozhodol tak, že návrh zamietol ako podaný oneskorene. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že „*každý spoločník, konateľ (...) môže podať návrh na súd na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ak je v rozpore so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo stanovami. (...) Toto právo však zanikne, ak ho oprávnená osoba neuplatní do troch mesiacov od prijatia uznesenia valného zhromaždenia (...). Súd mal preukázať, že navrhovateľ v lehote 3 mesiacov od konania valného zhromaždenia, na ktorom bolo prijaté uznesenie o jeho odvolaní z funkcie konateľa spoločnosti, nepodal návrh na vyhlásenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia a preto návrh zamietol*“.

Sťažovateľ 17. mája 2002 doručil krajskému súdu odvolanie proti tomuto rozsudku krajského súdu. Ústavný súd na najvyššom súde zistil, že rozsudkom sp. zn. 5 Obo 190/02 z 25. marca 2003 bol napadnutý rozsudok krajského súdu z 21. marca 2002 potvrdený ako vecne správny.

Sťažovateľ podľa názoru ústavného súdu neuviedol žiadny ústavne akceptovateľný argument na to, aby bolo možné preskúmať spojitosť medzi napadnutými rozsudkami a

postupmi, ktoré im predchádzali, a napokon aj jeho dôvodmi a označenými základnými právami. Ústavný súd takú spojitosť nezistil ani po preskúmaní napadnutých rozsudkov. Dôvodom, ktorý by zakladal reálnu možnosť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie skúmať porušenie základných práv, nemôže byť len subjektívny názor sťažovateľa na otázky riešené v spore o neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti. Odôvodnenie oboch rozsudkov je zrozumiteľné, nevykazuje znaky svojvoľnosti a ústavný súd pripomína, že krajský súd zamietol žalobu pre oneskorenosť logickým porovnaním dátumu prijatia napadnutého uznesenia valného zhromaždenia a dátumu podania žaloby. Rovnaký postup zvolil aj najvyšší súd.

Ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že základné právo na súdnu ochranu nie je právom na prevzatie skutkových a právnych názorov sťažovateľa. Z uvedeného vyplýva, že postupy a rozsudky krajského súdu a najvyššieho súdu nie sú v žiadnej spojitosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z toho dôvodu bolo už bez významu zaoberať sa namietaným porušením ďalších základných práv podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, ktorý upravuje prieskum v správnom súdnictve, čo nie je prípad sťažovateľa (súdy konali v sporovom konaní), čl. 19, čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ktorých porušenie by predpokladalo porušenie niektorého z ústavnoprocených princípov konania pred týmito súdmi, a napokon ústavný súd nevenoval pozornosť ani namietanému porušeniu čl. 152 ods. 4 ústavy, ktorý neobsahuje žiadne základné právo.

Preto ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Po odmietnutí sťažnosti ako celku už ústavný súd nerozhodoval o ďalších návrhoch uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2004